

Robert Michael Harnish

(1941 – 2011)

Hosszan tartó, súlyos betegség következtében 2011. október 24-én az arizonai Tucson városában meghalt a jelenkori nyelvészeti pragmatika egyik legkiemelkedőbb kutatója, Robert Michael Harnish (barátainak, kollégáinak csak *Mike*).

Egyetemi tanulmányait a Massachusetts Institute of Technology híres nyelvészeti és filozófiai intézetében végezte, ott is doktorált 1971-ben, majd később oktatott is a Noam Chomsky nevével fémjelzett intézetben. 1971-től fogva haláláig az Arizonai Egyetem (Tucson) Filozófiai Tanszékén és Nyelvészeti Tanszékén tanított. Utóbbinak 1974-ben társalapítója volt. Ugyancsak alapítója volt egyetemén 1984-ben a Kognitív Tudományok Központjának. 2005-ben történt nyugdíjba vonulása után mindkét intézetnek emeritus professzora volt.

A nyelvészeti pragmatika és a kognitív tudományok területén belül nemzetközileg kiemelkedő kutatásokat végzett a beszédaktus-elmélet, a modalitás pragmatikai és kommunikációelméleti aspektusai, az analitikus filozófia (Frege), valamint életének utolsó szakaszában a kísérleti pragmatika terén. Utóbbi részdiszciplína tudományelméleti státusának egyik megalapozója volt.

Tíz szakkönyve és több tucatnyi tanulmánya jelent meg jelentős könyvkiadók, folyóiratok gondozásában. Évfolyamtársával és barátjával, Kent Bachhal írt *Linguistic Communication and Speech Acts* c. 1979-ben megjelent könyve a beszédaktus kutatásának egyik alapkönyve, kötelező olvasmány a kutatók számára. Szerzője volt az MIT Press-nél 1979 óta hat kiadást megért (az utolsó 2010-ben jelent meg) *Linguistics* c. tankönyvnek, amely világviszonylatban az egyik legjelentősebb nyelvészeti bevezető tankönyv. Több tucatnyi országban használják alaptankönyvnek, számos nyelvre le is fordították. Ennek a pragmatikával foglalkozó fejezeteit mindig Mike írta és frissítette.

Személye ismert volt a magyar nyelvészek és filozófusok körében is. Többször oktatott vendégelőadóként a Pécsi Tudományegyetem, a Szegedi Tudománygyetemen, Budapesten a Közép-európai Egyetemen, illetve előadott az MTA Nyelvtudományi Intézetében. Rendszeres oktatója volt Ausztriában a Grazi Egyetemnek, de számos alkalommal meghívták előadássorozatokra, kurzusok vezetésére az öt világrész más jelentős egyetemeire is.

Mike nem csupán kiváló kutató volt, hanem kivételes tehetségű előadó, kiváló oktató is. Briliáns szaktudásáról, oktatói képességeiről meggyőződhetnek mindazok, akik abban a szerencsés helyzetben voltak, hogy előadásainak és szemináriumainak részesei lehettek. E sorok írója mindezt magyarországi és arizonai óráinak látogatása során is megtapasztalhatta. Bepillantott abba a kivételes műhelybe, ahol a baccalaureus szintű programmal kezdve, a mesterképzésen átívelve, egészen a doktori fokozat eléréséig a hallgatók nemzetközileg is mérhető, tudósi színvonalú eredmények elérésére, ilyen szintű publikációk készítésére lettek képesek.

Robert Michael Harnish példamutató kutatói vénája, meghatározó személyisége hiányozni fog kollégáinak, tanítványainak, pályatársainak egyaránt.

Andor József